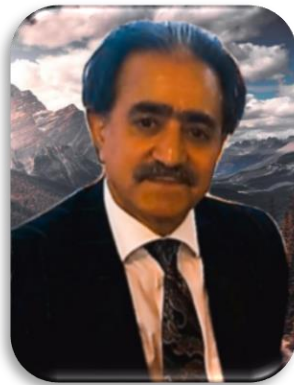

ودائع با ديروز

فرید سیاوش

تضاد اصلی امروزه، تضاد بین زندگی حقیقی انسانی و زندگی

تحت لواجر، قوانین و موافقه های ناشناخته فضای مجازی می باشد؛ این جبر جدید تاریخ است !

کرونا؛ ذره که جهان شناسی و جهان بینی را در کره خاکی دگرگون و مناسبات سرمایه‌داری، سرمایه مالی و دولت‌های سرمایه دار را پریشان ساخته و خواب در چشمان صاحبان متروپول سرمایه و تمامی کارگزاران مناسبات حاکم آرامش ندارد. کابوس سقوط سهام، تعطیلی بازار، فابریکات و باشگاه های بزرگ پول آور، دست از دامان شان بر نمیدارد. رویاهای فرمانروایی جاودانه، و افسانه‌ی «پایان تاریخ» فوکویاما، دولت پیروز و نوستالژی گذشته شان را به خواب پریشان تبدیل کرده است.

واکنش کشورهای غربی در برابر پاندمی کرونا ناتوانی های گلوبالیسم، نیولیبرالیسم و دموکراسی بمتابه یک امر فلسفی را به نمایش گذاشت. شب خون کرونا اتحادیه اروپا رابه «تعلیق کلی» همه قوانین بودجه آن اتحادیه واداشت. دولت فرانسه و ریاست جمهوری آنرا مجبور ساخت، اصلاحات قانون بازنشستگی که قرار بود از جمله حق بازنشستگی کارکنان بیمارستانها را کاهش دهد به تعویق اندازند و کنگره ایالات

متحدہ امریکا چکی بہ مبلغ ۱۲۰۰ دلار بہ بیشتر امریکایی ہا ارسال کند۔ اینہمہ بیانگر یک بحران ساختاری می باشد۔

پاندمی کرونا (کوید ۱۹) و شب خون مرگبار آن قواعد بازی، سیاست ہا، داد و ستد ہا، مناسبات و رابطہ ہا را از خانوادہ تا پهنای جہان بہ شدت در ہم کوبید۔ آیا پس از غلبہ بر این مصیبت بزرگ ہمہ چیز بہ روال سابق باز خواہد گشت؟ کمتر دانشمند و فیلسوفی را میتوان سراغ کرد کہ بہ برگشت نامعقول بہ جہان پیشا کرونایی حساب باز کنند۔

آسمان خراش ہای چراغانی منطقہ زیبای منہتن نیویارک می درخشند اما از شور زندگی در آنجا خبری نیست۔ رستورانہا ہا شہر خورشید کہ صدای موسیقی آرامبخش، شرنگ پیک ہا و خندہ در آنها قطع نمیشد؛ دگر مشتری ندارند؛ کابوس سرگردان مرگ درگسترہ شہر پرسہ میزند و از یانکی ہا قربانی میگیرد۔ فرانسوی ہا شراب و پنیر را با بی میلی در خانہ ہای شان نوش جان میکنند، حسرت کافہ و رستورانہا دل و دماغ شانرا قوچار میدہد۔ کوتاہ اینکہ بار سنگین کرونا شانہ ہا را در خشکہ و آب در آبنا و خاکنا در کویہ و صحرا خم کردہ است۔

بستہ شدن مرزہا، اماکن مقدس و عبادتگاہا، کاهش مبادلات تجاری، تعطیل و نیمہتعطیل شدن شرکت ہا و کارخانہ ہای تولیدی و صنعتی، کاهش فعالیت یا تعطیلی مشاغل خدماتی، تعطیلی کسب و کارہای کوچک، خانہ نشین شدن میلیون ہا نفر بر اثر قوانین محدودکنندہ رفت و آمد و قرنطینہ در شہرہای مختلف و تحمیل ہزینہ مضاعف بخش درمان در کشورہای مختلف برای خدمات رسانی بہ بیماران کرونایی از جملہ مواردی ہستند کہ موجب بروز بحرانی بزرگ و بی سابقہ در اقتصاد و روابط اجتماعی جہان شدہ است۔

با ماندن حدود سہ ملیار نفر از ساکنین سیارہ زمین در خانہ، ہرکدام از ما بالاخرہ دگرگون شدن پویایی اجتماعی- سیاسی، بن بستہا و تہدیدات نظم موجود را بہ شکلی درک کردیم۔ شاہدان روزگاری ہستیم کہ اقلیت توانمندان مشبوع از امکانات بالای معیشتی بہ تماشای قصر ہای مجلل، گلہا یا مشغول شنا، اسپ سوار و گلّف در میادین شخص خویش اند؛ اما ناداران کہ دست و دہن اند، وقتی اجازہ ندارند برای کار از خانہ بیرون روند، زندگی خانوادہ ہای شانرا گرسنگی تہدید بہ مرگ کردہ است۔ بحران کرونا نخستین اضطراب جمعی جہانی در زندگی ماست کہ ہرگز فراموش نخواہد شد۔

تحولات اقتصادی که در حال شکل گرفتن است منجر به محدود کردن بیشتر آزادی ها می شود. برای جلوگیری از شیوع بیماری؛ سکتور یا بخش جهان گردی یا توریسم به سینه خوابید. میدان های هوایی مسدود و میلیونها کسب و کار در عرصه خدمات غذایی، کافه، رستوران، فروشگاه، آرایشگاه، سینما، کتابفروشی، تکسی رانی و دیگر عرصه های انتقالات در سراسر جهان بسته شده و صدها میلیون انسان بیکار گردیده اند. اکثریت آنان امکان ارایه خدمات تحویل در خانه و یا فروش از طریق فضای مجازی را ندارند. پس از بحران، کدامیک مجدداً بازگشایی می شود، در چه شرایطی؟ هنوز معلوم نیست، به چه تعداد ورشکسته میشوند هنوز مشخص نیست؟ اما غول های فضای مجازی مانند آمازون Amazon، eBay، Wal Mart، Ali Baba، Aliexpres، Wish و... سودی بیشتر به جیب میزنند.

کرونا به دیجیتالی شدن عرصه های مختلف زندگی شتاب طاقت دار بخشید و روابط اجتماعی ما را از هم پاشاند. فشار برای استفاده از اینترنت در عرصه مختلف و توجه به بلند بردن ظرفیت، حجم و سرعت آن گواه این حقیقت مسلم است که زندگی دیگر بدون اینترنت و اینترنت ممکن نیست. تلفن همراه در مقام بهترین رفیق همه لحظه های زندگی ما جا خوش کرده است. "با همگان بسر شود بی (تو) بسر نمیشود".

در آینده نزدیک ما شاهد آن خواهیم بود که وای فای (Wi-Fi) (Wireless Fidelity) جایش را به لی فای (Li-Fi) (Light Fidelity) که صد برابر آن سرعت دارد خالی خواهد کرد. از تکنالوژی Li-Fi اکنون در سیستم های ریموت کنترل یا کنترل از راه دور با همان اشعه نامریی سرخ کار گرفته میشود. بشر در این استقامت با پیشرفت های شگفت انگیز جولان دارد.

جهان پسا کرونایی با جهان پیشا کرونایی کاملاً متفاوت می باشد. جهان جدید و شرایط جدید؛ انسان نو، اجتماع نو، برخورد نو، ساختار های اجتماعی و سیاسی نو را به میان میآورد. کشور ها و جوامع در شرایط جدید بیشتر بر انسانهای آگاه که جوهر عشق به انسان و انسانیت و حس تعاون و همکاری داشته باشند متکی خواهد بود.

در جهان پسا کرونا؛ ما شاهد رهایی از وابستگی استراتژیک برای حفظ «بازار آزاد و دست ناخورده» خواهیم بود. ما شاهد فسخ قطعی معاهدات اروپا و توافق نامه تجارت آزاد که موجب قربانی کردن حاکمیت ملی کشور ها گشته و برای رقابت آزاد ارزش مطلق قایل می باشد؛ خواهیم بود.

در دنیای پسا کرونا حمایت از تولیدات داخلی، محیط زیست، عدالت اجتماعی، صحت و سلامت که به هم رابطه تنگاتنگ دارند به مثابه عناصر اصلی ائتلاف سیاسی ضد سرمایه داری قوت گرفته و پروسه گسست از گذشته را بر جوامع و کشورها تحمیل خواهد کرد.

در جهان پسا کرونا گلوبالیسم اقتصادی کارآیی خود را از دست داده، نیولیبرالیسم برای ناسیونالیسم جدید جا خالی میکند. دولت‌ها و رهبران اقتدارگرا و تمامیت خواه بر اریکه قدرت تکیه خواهند زد. جوامع از فردگرایی به جمع‌گرایی عبور میکنند. شرایط جدید فرصت درون‌اندیشی و فکر کردن درباره دیگران را فراهم می‌کند.

عصر وداع با آزادی‌های بی‌حد و مرز شرکت‌ها فرا رسیده دولت‌ها مجبور میشوند تا مرزهایی را برای شرکت‌های آزاد که تاکنون از مصونیت تام برخوردار بودند تعیین کنند. امکان ملی شدن بسیاری از شرکت‌ها از همین حالا چهره‌نمایی دارد.

ما همین حالا نقش تعیین‌کننده همزیستی نسبت به خود زیستی را در رابطه با ویروس کرونا مشاهده می‌کنیم، که نجات همزیستی و پذیرش تمامی محدودیت‌های آن شرط بقای فردی است.

مهم اینست که ما نباید دوباره از یک‌چنین هم‌گسیختگی خوفناک اجتماعی و غیرلازم رنج ببریم. بنابراین، از اکنون تغییر سیستم‌های موجود در دستور کار سیاسی-اجتماعی قرار گرفته است.

تضاد اصلی امروزه، تضاد بین زندگی حقیقی انسانی و زندگی تحت اوامر، قوانین و مولفه‌های ناشناخته فضای مجازی می‌باشد. قدرت‌های حاکم بر جهان حاصل طراحی‌های هوشمند خواهند بود نه تکامل طبیعی.

این جبر جدید تاریخ است!

یادداشت: در تهیه متن از رسانه‌های اطلاع‌رسانی معتبر استفاده شده است.

